

MAINTAINING PERSPECTIVE

1 The Shabbat Shur - R. Miller

אם בחקתי תלכו. הָדָא הוּא דכתיב חשבתי דְרָכֵי וְאָשִׁיבָה רַגְלֵי אֶל עֲדָתֶיךָ. אָמַר דּוֹד רַב־שׁׁעׁ, בְּכֹל יוֹם וְיוֹם הֵייתִי מַחֲשָׁב וְאוֹמֵר לְמָקוֹם פְּלוֹנִי וְלִבֵּית דִּירָה פְּלוֹנִית אֲנִי הוֹלֵךְ, וְהָיוּ רַגְלֵי מְבִיאוֹת אוֹתִי לְבֵתִי כְּנִסְיוֹת וְלְבֵתִי מְדַרְשׁוֹת. הָדָא הוּא דכתיב וְאָשִׁיבָה רַגְלֵי אֶל עֲדָתֶיךָ.

"If you walk in my statutes." In connection with this the verse states, "I considered the ways in which I would go, but my feet carried me to Your statutes." King David stated, "Every day I decided to go to a specific place, to one person's home and another person's house. However, my feet brought me to Your synagogues and study halls." This is why it says, "My feet carried me to Your statutes."⁸⁵

2 She'arel Cham - R. Halpern

Parshas Bechukosai begins with a list of many blessings that we will benefit from if we keep the Torah. The Torah says, "I am Hashem, your G-d, who took you out of the land of Egypt, out of being their slaves; ואשבר מטת עלכם - I broke the pegs of your yoke" (Vayikra 22:13). Why is the "breaking of the yoke" mentioned only now in a reference to the going out from Egypt and not in the main section in Shemos that speaks of our leaving Egypt? Chazal say that this word ואשבר, as well as referring to the past, also refers to the future times of Moshiach and the Beis Hamikdosh. If this parshah is about the future, then why do we need the stage of מטת עלכם? Wasn't that done on Yisroel's going out of Egypt?

3 The Chasam Sofer cites the Gemora (Nedarim 8b) where Reish Lakish says that there is no Gehinnom in the World to Come. Instead, Hashem will take the sun from its cover, and tzaddikim will be healed by it, and the wicked will be burnt by it. What is the meaning of the sun's burning? The Ein Yaakov cites Chiddushei Hagaonim, which says that the sun symbolises the light of the Shechinah. This spiritual light will be abundant, and tzaddikim will benefit from it. For people who tried to toil in Torah and mitzvos, perhaps it was hard for them but they made an effort. With this spiritual light, these things will become easier. Tzaddikim will be able to tolerate this light, because they were already

attuned to it. But the wicked will simply melt away, because it will be too much for them.

4 The Ponevetzer Rav once related that when he built Ponevetze Yeshiva, he employed a group of Russian workers. They had been yeshiva bochorim in Russia and were now working. One day the bricks didn't arrive, so there was nothing for them to do. One of the workers said to the Rav, "We remember from our learning that if you have hired workers and there is no work for them, you still have to pay them." He replied, "Whilst this is true, I would like you to do another form of work. I want you to come into the yeshiva and learn, and I'll pay you for that instead." They agreed and paired up into chavrusas. After 10 minutes some got up and

46

went for a coffee. Half an hour later a few more joined them. After an hour the others got fed up. They said to the Rav, "We can't do it; it's too boring. You can keep the money." The Ponevetzer Rav explained the story by citing the words of the Rambam that when Moshiach comes, the only pleasure will be to benefit from the Shechinah, a spiritual pleasure. Someone who enjoys learning Torah and doing mitzvos will benefit from this, as he had a connection to this pleasure beforehand, so he will thrive on it now. To someone for whom it's all boring - he davens because he has to, he doesn't enjoy the shiur and each mitzvah is just a burden - he will be like those workers.

5 Similarly, Chazal say that when Sancheriv came to conquer Eretz Yisroel it was Seder night. The malochim in heaven started singing shirah. This singing was made audible to his army, and on hearing it his soldiers all died. So too in the future, if one can't handle spirituality, then one won't be able to tolerate it. We have to prepare ourselves for the light of the Shechinah of the future. ***** The Mesillas Yeshorim says that a person is created only to benefit from the light of the Shechinah and that this is true joy and the greatest pleasure that can be found.

6 Returning to the Chasam Sofer, we are now able to answer our two questions. We see that there are in fact two breakings of the yoke. When the Jews left Egypt, they had a great desire to receive the Torah. The Sefer Hachinuch says that the mitzvah of counting the Omer is to show our great desire for the day we receive the Torah. One may have thought that, having left Egypt, they would have expected that being subservient to the Torah would be a terrible burden. The answer is that Hashem broke this "yoke" from their necks and, with that, the feeling that being a Jew would just hold them back. The Chasam Sofer then says that so too in the future, the Beis Hamikdosh will be rebuilt, and there will be a similar "breaking of the yoke." A person will only enjoy Torah and mitzvos, and he will benefit from the divine light of the Shechinah. On the other hand, a rasha cannot enjoy these pleasures; he won't be able to handle them.

How does one attune himself to reaching this level of not finding Torah and mitzvos a burden? The Maharal (Nesiv HaTorah 4) explains that people are born with a unique makeup. Man is half animal but half spiritual. Therefore there is a continuous struggle between the body, which wants to follow the physical, and the soul, which wants to follow the spiritual. How does one make one's spiritual side stronger than the physical? The answer is through learning Torah. When a person learns, it has the koach to clean out his nefesh. The Gemora relates that Hashem says, "I created

the yetzer hora; I created Torah as its cure."

8 In the birkas haTorah, we first make the brochoh of לעסוק בדברי תורה and then say והערב נא. This shows that first we have to make the effort, to delve into the Torah's words, and then we will feel the sweetness. There is a concept called being עמל בתורה. The simple meaning is to toil in Torah. Then there is another meaning. Sometimes it is difficult to go to a shiur, but one overcomes the difficulty and makes the effort to go. Then Torah will be a "remedy," and in the future there will be a "breaking of the yoke," such that when the light of the Shechinah is revealed, he will feel close to Hashem, because in essence he thirsts for spirituality. Despite the fact that it's hard, one has to make the effort and know what his priorities are.

12 יצא מגיעים לאמונה חושית! - "כל דבר שהנך זקוק לו, בקש אותו מהקב"ה. אם דרושות לך נעליים חדשות עמוד בפנית החדר ותאמר: רבונו של עולם ראה נא את נעלי הקרועות והמצא נא לי כסף כדי לקנות נעליים חדשות. וכך בכל דבר. על ידי זה תרגיל את עצמך להכיר ולהרגיש שהוא יתברך הנותן את הכל. כך רוכשים אמונה חושית!" סיים היחזון אישי.

13 המקור לדברי היחזון אישי הוא בברכות (דף סג.) שם אומרת הגמרא: "דרש בר קפרא: איזוהי פרשה קטנה שכל גופי תורה תלויים בה - "בכל דרכיך דעהו והוא יישר ארחותיך". רבינו יונה בפירושו על משלי (פרק ג, פסוק ו) מאריך בביאור פסוק זה ואומר, בכל דרכיך דעהו - בכל מה שאתה הולך לעשות ורוצה להשיג, דעהו, פנה אליו וממילא הוא יישר ארחותיך. הוא יצליח דרכך. בין דבר גדול ובין קטן - בכל דרכיך. היצר הרע מפתה את האדם ואומר לו שעניינים העומדים ברומו של עולם אמנם צריכים את הקב"ה, אך לדבר פשוט אין זה יאה להטריח אותו יתברך. בא רבינו יונה ומלמדנו: בכל דרכיך - גם בדברים הקטנים. אם אין מאמינים בזה, הרי זו כפירה. על אף שהדבר בעצמותו קטן הוא, מכל מקום השכר על הבטחון בה בענינו, גדול עד למאד.

14 אם רוצה אדם לבחון את עצמו אם תפילתו יבקשתו אמיתית היא או לא, יתבונן בעצמו ויראה כיצד הוא מגיב כשהוא רואה שתפילתו עדיין לא נתקבלה כפי המצופה. אם מסקנתו היא שכפי הנראה לא התפלל כהוגן ולפיכך לא נענה, סימן הוא שעדיין לא הגיעה תפילתו לדרגה הראויה להיקרא בקשה (או תחינה). אך אם יאמר בלבו: אני את שלי עשיתי, כלומר התפללתי, והוא יתברך יתן לי כפי שהוא מבין ומתי שהוא מבין, ואני סמוך

ובטוח שגם אם לא יתן לי, אין זאת אלא לטובתי - זהו סימן שהתפלל כראוי. גם זה רק בתנאי שבאמת הוא מרגיש שלווה בנפשו - ולא מתוך הכרה שכלית גרידא - שהוא עשה את שלו, והי הטוב בעיניו יעשה.

כאשר אדם רואה שתפילתו התקבלה מן הראוי הוא שישבו ויפנה להי ויודה לו בשפה שלו. אז הוא חווה שוב את החוויה של הקשר עם הקב"ה. אם הוא עושה כך בתמידות יזכה לאמונה חושית. זוהי הדרך הקלה להשגת האמונה שהורה היחזון אישי לתלמידו.

Chazal say that one's Torah has to be fixed and his work should be temporary. This means that his Torah should be the main part of his day. Even when a person is working, if he is constantly thinking about and looking forward to the shiur, or he is constantly on the lookout for the laws of ribis and gezeilah, then he gets reward for making his work temporary, and his Torah is permanent. This is so long as his Torah is with a fixed commitment, meaning that he doesn't miss his fixed times for Torah for any reason.

10 הנני נלחם בזה
בנבי' נלחם (פא.) דרשו "ולא הלכו בה" שלא נרכו צמורה תחילה, ויש לדעת האין זה מרומנו בלשון ולא הלכו בה, ויש לפרש זה עפ"י מה שמבאר החת"ס כי מה שלא נרכו צמורה הוא כי לא הרגישו שיש להם חיות מלימוד התורה, וכל החיוב לבקר על התורה הוא, כי התורה הוא חיות האדם, כי הם חיינו ואורך ימינו,

וכאשר לא הרגישו דבר זה אז לא נרכו צמורה תחילה. הנה אדם נקרא מהלך, ונרץ האדם להיות הולך וגדל ברוחניות, כדכ' אס נתקתי חלכו, שרץ

נהיות ההליכה ברוחניות, לעלות מעלה מעלה, ולא להיות הולך וגדל בגשמיות. והם לא הלכו צמורה, שהליכתם בחיים לא הי' צמורה אלא חיות שלהם הי' בדברים אחרים, בגשמיות ועניני עוה"ל, וזה הכונה בדרשת חו"ל ולא הלכו בה, שלכן לא נרכו צמורה תחילה, כי לא הי' הליכתם בה - צמורה.

11 אם בחקותי תלכו (כו ג.) פרש"י שתהיו עמלים בתורה. נראה אף בכל מצות שהאדם צריך לעשות יעשה בעמל שיהיה ניכר מעשיו שהוא למצוה, בין בלמדו ובמעשיו לעצמו ובין כשהוא עושה להשפיע לאחרים שיעשה בכל הכחות שאפשר, שרק בזה שייך להשפיע שיראו שהוא דבר חשוב שכדאי לעמול בזה, וכן לצדקה שלא שייך עמל בכח יהיה עמל בגדל הנתנה, לא מצד שיש לו הרבה מותרות, ולא שיהיה ענין הצדקה דבר שבא באחרונה. ולכן נאמר עמלות על בחוקתי תלכו שרק בעמל ניכר ששועה ענין מצוה ולומד דברי תורה ולא כדברי חכמה בעלמא, אלא בכל חותיו וכשרונותיו ובכל העת, וטעם אחד הוא לתורה ולמצוה.

15 ובטוח שגם אם לא יתן לי, אין זאת אלא לטובתי - זהו סימן שהתפלל כראוי. גם זה רק בתנאי שבאמת הוא מרגיש שלווה בנפשו - ולא מתוך הכרה שכלית גרידא - שהוא עשה את שלו, והי הטוב בעיניו יעשה.

16 לר"מ, מחנך בישיבה, שביקש מאת היחזון אישי הדרכה סמוך לכניסתו לתפקיד זה, אמר בין השאר כהאי לישנא: בנוגע לתלמידים: להרשיש בלבבות אמונה בהשגחה פרטית... דבר זה משפיע מאד על לב רך ונחרת לעד, שאין הפקר בעולם, הכל מתחיל בהשגחה ועל הכל אפשר להתפלל... זוהי הדרך הסלולה להצלח... על ידי הדעת נהפכים לאיש אחר... העיקר הוא אותה פרשה קטנה שכל גופי תורה תלויים בה - "בכל דרכיך דעהו" (פאר הדור, חלק ב, עמ' רנה)

כך גם לענין התפילה. כשמלמדים את הילדים להתפלל, בדר"כ עושים זאת ע"י משמעת - "צריכים להתפלל!" אולם הבה ונתבונן: מה קורה כשהודי מתפלל?

18

20 תופעה זו אינה כה חדשה. מרן הגרי"ז זצ"ל כבר אמר זאת במילים אחרות - בזמננו אחד יותר זהיר, אחד פחות זהיר, אבל המושג האמיתי של יר"ש כמעט שאינו קיים היום. וזהו היסוד של כל החורבנות. כאן מתחיל הכל וכאן גם נגמר. כי כשמצייאים את 'הנשמה' מהתורה, מהתפילה, מהיהודי, מכל מה שהיהדות באה ללמד אותנו, נשאר האדם גוף קר חסר תוכן וחסר חיות, ומכאן ועד להתדרדרות, רח"ל, הדרך אינה רחוקה!
רבים מאתנו פשוט מפתחים לדבר על השי"ת [לא יודעים איך הילד יגיב וכי]. הם חשים כי דבר זה מחייב אותם מאוד.
ואני שואל: וכי השי"ת הנו כמו, להכדיל אלף אלפי הברלות, מכשיר רדיו שכשמכבים אותו לפתע הוא מפסיק לדבר?! הקב"ה נמצא תמיד

ממשית שיש לי עמה עסק - "רבש"ע, בוקר טוב, הרבה זמן לא דברתי אתך... תחושה זו חסרה לנו. בענין זה ידועים דברי רבי יוחנן בן זכאי לתלמידיו בעת פטירתו: "אמרו לו: רבינו ברכנו! אמר להם: יהי רצון שתהא מורא שמים עליכם כמורא בשר ודם". אמרו לו תלמידיו: 'עד כאן?!' אמר להם: 'ולואי" (ברכות כח ע"ב).
כך גם נראה אצלנו חינוך הבנים. כביכול אנו מתקנים בתוכם 'תוכנה' מעולה (יותר טובה מאי-פעם), כך שכשיגיע הבוקר, הצהרים, או הערב הם ידעו בדיוק מה עליהם לעשות: מתי להתפלל, מתי להפסיק, מתי ללמוד, איך לעשות עם העינים ואיך לכוון - הכל. דבר אחד איננו מלמדים אותם: לדבר עם השי"ת! אנחנו פשוט מחנכים בלי השי"ת!

19

לידך! גם כשאתה לא נמצא, כשאתה ישן, הוא לא הסתלק. הוא נשאר לידך, חי וקיים לעד ולנצח נצחים. רק אתה הוא זה שמפסיד מהתעלמותך ממנו יתברך. אלא שלא קל לחיות עם השי"ת. זוהי היהדות 'המודרנית' יהדות של מכונה!...

והי הסיבה לכך שאנו רואים לפעמים ילד שמקטנתו התחנך במוסדות החינוך המעולים ביותר, שם רכש לעצמו ידיעות מופלאות [נשה סדרי משנה בע"פ וכו'], וכמו כן התפלל שלש תפילות ביום, ולפתע בגיל שמונה-עשרה הוא 'גולש' החוצה ותוך זמן קצר פורק מעליו עול תורה ומצוות! זוהי תופעה שכל אחד מאתנו לפחות שמע עליה, והיא נובעת מכך שאותו ילד כהיותו 'ביחיד' למד תורה והתפלל רק מחמת הפחד מאביו, מהמלמד שלו, מהמנהל או מהחברים, אך לא בגלל קשר ישיר לה' אלוקי ישראל. לא לימדו אותו ולא חניכו אותו שהוא ניצב כל העת לפני השי"ת, כפשוטו.

21

24 בעיה זו - שמורגלים לעשות דברים עפ"י "חוקים" בלי לחוש שזהו קיום דבר ה' - אינה רק במערכת שבין אדם למקום. בעיה זו קיימת, ואולי אף ביתר שאת, גם במערכת שבין אדם לחבירו.
קיום המצוות שבין אדם לחבירו הוא דבר הגיוני. כל בר-דעת מבין שיש להתייחס יפה לזולת. אולם עלינו לדעת שנתינת יחס אינה רק ענין של "הגיון" ושל מידות טובות, אלא מדובר כאן בדברים אלוקיים. בכל מעשה מעין זה טמונה אש אלוקית!

וכן כל פעם שאדם קורא פרקי תהלים, כביכול דוד המע"ה בעצמו אומר כעת פרקי תהלים אלו, שהרי "כל ת"ח שאומרים דבר שמועה מפיו בעולם הזה, שפתותיו דובכות בקבר" (יבמות צו ע"א).
אבל עדיין אין זה סוף הדבר. ישנו חלק נוסף בתשובה על השאלה מה קורה בשעה שמתפללים. בחז"ל מובא דבר מופלא עד מאוד: "אמר רבי יוחנן משום רבי יוסי: מנין שהקדוש ברוך הוא מתפלל? שנאמר: והביאותים אל הר קדשי ושמתים בבית תפילתי" 'תפילתם' לא נאמר אלא תפילתי, מכאן שהקדוש ברוך הוא מתפלל". וממשיכה הגמ' ומפרטת מהי תפילתו של הקב"ה: "מאי מצלי? אמר רב זוטרא בר טוביה אמר רב: יהי רצון מלפני שישכשו רחמי את כעסי, ויגולו רחמי על מדותי, ואתנהג עם בני במידת רחמים, ואכנס להם לפנים משורת הדין" (ברכות ז ע"א).

22

לדוגמא: היחס שבין הבעל לאשתו. כל פעם שאחד מבני הזוג מחייך כלפי רעהו, באותו רגע הקב"ה כביכול 'עווב את הכל' ומשרה את שכינתו בין בני הזוג! [מאידך גיסא, אמירת "בוקר-טוב" בצורה שאינה הולמת היא בבחינת חורבן בית המקדש!].
25 נכון. מצד אחד קשה לחנך כך ילדים. כי יש חשש שמא הדברים יפחידו אותם, אבל המסר הזה, שהתורה היא תורת ה', חייב להיות מועבר להם בצורה הברורה ביותר!

22 כביכול הקב"ה, שמלוא כל הארץ כבודו, ממשיך מעצמו את כל השפע והחסד וכל הברכה לנצח נצחים ע"י אותה פעולה הנקראת "הקב"ה מתפלל". מתי הקב"ה מתפלל? כל פעם שיהודי מתפלל! באותו רגע, באותה מידה ובאותה כוונה!

המצוות שלנו הם בבחינת "אקרא לאלקים עלין לא-ל גומר עלי" (תהלים נו, ג), שהרי "כל העושה מצוה אחת יתירה על זכותיו - מטיבים לו, ודומה כמי שמקיים כל התורה כולה" (קידושין לט ע"ב) - די בקיום מצוה אחת כדי שיחשב לאדם שקיים את כל התורה כולה! זוהי העוצמה הנוראה הטמונה בכל מצוה, ומאידך גם בכל עבירה! הכל תורת ה'!
אלא שהעולם שלנו הוא עולם של 'חושך'. איננו רואים שזהו עולם של אלוקות. אנו חיים בערפל המחשיך על האמת של התורה.

מבקש להתיישב לידו, הוא עוצר בעדו ואומר לו: "רבש"ע, זה לא בשבילך, אתה לא תאהב את המראות הללו. ניפגש מחר בבית-הכנסת..."

23

זהו היסוד החשוב ביותר שעלינו להקנות לילדינו: התורה אינה רק מערכת של מצוות ושל חוקים. לימוד התורה וקיום המצוות הוא 'עסק' עם בורא כל העולמים.

כמתן תורה הקב"ה כפה עלינו הר כגיגית והכניסנו בברית הנישואין איש ואשה נשואים הולכים כל הזמן ביחד. אשה לעולם לא תלך למקום שלבעלה אין חפץ בו. יהודי יכול להסתכל רק בדבר שהוא יכול להזמין את הקב"ה לשבת לידו. יהודי יכול ללמוד גמרא ולהזמין את הקב"ה לשבת לידו, אבל דבר שלא מעניין את הקב"ה גם את היהודי הוא לא אמור לעניין.

במתן תורה שאל הקב"ה את עם ישראל אם הם רוצים לקבל את התורה, עם ישראל ענה "נעשה ונשמע". קבלת התורה היתה הקידושין. ברגע זה זלו עליהם כל מצוות וחיובי התורה, אך הם עדיין לא היו חיים משותפים גם הקב"ה, עדיין היה חסר את הנישואין. נישואין עניינם לצאת מבית-אבא להיכנס לביתו של הקב"ה. "בית-אבא" הוא העולם הזה שאנשיו עוסקים כל העת באכילה, שתיה ושאר הנאות העולם-הזה, וכניסה לביתו של הקב"ה פירושה שינוי בכל צורת החיים.

25 בזמן מתן תורה, כשכלל-ישראל אמרו "נעשה ונשמע", שאל אותם הקב"ה: נכון, קבלתם על עצמכם עול מצוות, אבל האם מוכנים אתם לשנות את כל צורת החיים שלכם לחיות חיים משותפים עמי במחיצתי? זאת הם כבר לא רצו, הדבר היה נראה בעיניהם יותר מדי קשה, ולשם כך הוצרך הקב"ה לכפות עליהם הר כגיגית ולהזהירם: אם תהיו מוכנים להיכנס לתוך הנישואין - יש לי ענין בקבלת התורה שלכם, אבל אם אינכם מוכנים, אלא רוצים קידושין בלי נישואין - "שם תהא קבורתכם"!

27

ישנם יהודים יראים ושלמים שמוכנים ללמוד תורה, לשמור כשרות ואף להתפלל שלוש תפילות ביום, אך יחד עם זאת הם רוצים להיות בן-אדם 'נורמלי' - להנות קצת גם מהבלי העולם הזה, גם קצת בידור. אבל הקב"ה אינו חפץ ביהדות כזו. אין כל ערך ל'קידושין' ללא 'נישואין' המחייבים שינוי מהותי בכל צורת החיים! זוהי ההגדרה היסודית ביותר של כל המהות היהודית.

28 Shalvei Chayim

Dovid Hamelech said, "I considered my ways and returned my feet to Your testimonies" (Tehillim 119:59). Chazal say that every day Dovid thought to go about his business, to this place or that, but in the end his feet would take him to the beis hamedrash instead. He did the things he needed to, but he saw those pastimes as temporary; his focus, the mainstay of his day, was always his learning. If one looks at Torah this way, then he is letting his spiritual side prevail over his physical and will be able to experience the "Divine light" in the future. We should merit to experience the גילוי כבוד שמים and witness the זיו השכינה.

The Shabbat Shur - R. Miller

29 The days between Pesach and Shavuoth are punctuated not only by our counting the days that lead up to our receiving of the Torah, but also by a communal semi-mourning. It was in this time of year that a great tragedy befell the Jewish People: twenty-four thousand of Rabbi Akiva's students were struck down by a terrible plague. Our Sages reveal to us the reason for this tragedy: מפני שלא נהגו כבוד זה לזה, they did not accord sufficient honour and respect to each other. It seems there was an impediment in this area, which made attribution of honour a difficult goal to achieve. What lies at the root of this difficulty?

To understand this topic, let us consider the following. Every single person is unique and special, differing from every other person alive: "Just as everyone has a different countenance, so everyone's temperament and character differs."⁸⁷ Every individual has a combination of qualities which cannot be found in any other person alive. Each person shines in a different area, achieving excellence in a field exclusive to him. This character development, however, contains a potential pitfall: One who has developed a trait to a high degree is extremely sensitive in this area, and will be unable to tolerate presence of the opposite trait in one's fellow. A person who excels in his generosity will become vexed when witnessing another person's miserliness. It is incompatible with the fabric of his being he has worked so hard to weave. This dissonance precludes a relationship of mutual respect and honour. One who is very particular to tell the absolute truth is unable to countenance those who are prone to exaggeration and hyperbole. Respect, in such instances, is hard to accord. Such is the case with any quality in which one specializes; one is sensitized to those who lack the trait, and particularly to those of the opposite temperament.

* All of humankind being different, and each individual having a forte in a different area, we are left in a quandary. How can one give one's fellow the honour due to him? How can we rectify the area in

26

ליל חג השבועות - ליל זמן מתן תורה - הוא בבחינת 'ליל-החופה' שלנו עם הרבש"ע. בליל החופה התחנן והכלה בונים את הקשר ביניהם ואת חייהם המשותפים.

בחז"ל מבואר, כידוע, שבליל מתן תורה עם ישראל היו בשינה, הם לא רצו לבנות חיים משותפים עם הקב"ה, הם 'הסתפקו' בקידושין בלי הנישואין. ומאז בכל שנה ושנה הוטלה עלינו העבודה לתקן ענין זה בליל חג השבועות ע"י שנשארים ערים במשך כל הלילה ועוסקים בתורה הקדושה. ע"י מחזקים את הנישואין, מחזקים את החיים המשותפים עם הקב"ה, ומראים לקב"ה כמה נעים לנו לשהות במחיצתו לילה שלם. זוהי מהותו של חג השבועות.

* זהו גם העומק בדברי הרמב"ם (הל' עבודת כוכבים פ"י ה"ו) שהביא את הלאו שאסור לתת לגוי לשבת בארץ ישראל, והוסיף שבזמן שיד ישראל תקיפה - אסור לתת לגוי אפילו לעבור בארץ ישראל כשביל לעשות עסק. ארץ ישראל כמוה כחדר יחוד. עם ישראל מתייחד עם בורא עולם. לא יתכן להכניס גוי לחדר יחוד, ולא יתכן כחדר יחוד - בארץ ישראל - להתנתק מהחיים המשותפים שלנו עם בורא העולם.

which the students of Rabbi Akiva stumbled?

30 Our question is fortified when we consider Rabbeinu Yonah's recommendation in his commentary on Pirkei Avoth. He enjoins every Jew to excel in one trait, lauding this achievement as greater than the attainment of mediocrity in all areas. But considering what happens when a person views another who fails where he excels, this would appear to be a recipe for schism and contention. How can the negative feelings which such achievement engenders be neutralized?

The period of Sefirath HaOmer is one of intense spiritual labour. During this time, each individual asserts himself, concentrating on self-perfection in preparation for Shavuoth, the day the Torah was bestowed upon mankind. The very word ספירה contains the word ספיר, a thing of purity. When we left Egypt, we were on the forty-ninth level of impurity. The next forty-nine days were for each individual to expiate corruption and perversion from his heart, and attain a sublime level of purity and wholesomeness. This cathartic process is to be undergone by every individual in this period of the year, as we ready ourselves for the day of revelation. Every day counted should mark the achievement of further purity, a higher level in one's field of excellence. Each person develops his personality, and thus further accentuates his own individuality.

31 יחידים - ר"מ

אדם? בוא ואראך משנה מפורשת בפ"ד דסנהדרין: "לפיכך נברא אדם יחיד ללמדך שכל המאבד נפש אחת מישראל מעלה עליו הכתוב כאילו איבד עולם מלא וכל המקיים נפש אחת מישראל מעלה עליו הכתוב כאילו קיים עולם מלא... ולהגיד גדולתו של הקב"ה שאדם טובע כמה מטבעות בחותם אחד - כולן דומין זה לזה. ומלך מלכי המלכים הקב"ה טבע כל אדם בחותמו של אדה"ר ואין אחד דומה להבדל. לפיכך חייב כל אחד ואחד דומם בשבילי נברא העולם. הרי אדה"ר נברא 'יחידים' ויחודיות זו היא נחלת כל בני העולם. אדם המעלה את ענין יחודיותו על דעתו צריך להודיע: הרי מכל בני העולם החיים עכשו אין אף אחד הדומה לו. מכל בני העולם שחיו מאדה"ר עד היום לא היה אחד שהיה דומה לו. ועד סוף כל הדורות לא יהיה אף אחד הדומה לו באותו הרכב של כחות, תכונות, סגולות, מעלות וחסרונות! לפיכך כל אדם הוא 'יחידים', עד שהוא חייב לומר 'בשבילי נברא העולם'!"

הרי מאבינו הראשון אדה"ר מוטבע בכל אחד מבני האדם שהוא "יחיד". מאצ"ה ירש כל אחד מישראל הסגולה להיות "יחיד בעולמו". מיעקב אצ"ה למדנו מעלת "לבדו", ומתן תורה היה לכל אחד ואחד מישראל במיוחד. העוד למישהו פתחון פה לומר כי די הוא להיות "סתם-אדם"?

הנה כשבא ר' שמעון בר יוחאי לגלות את סודות התורה (עי' זוהר נשא קכח ע"ב), הוא הביא את הפסוק "הולך רכיל מגלה סוד, ונאמן רוח מכסה דבר" (משלי יא, יג). אחד מהיסודות הנדרשים כדי שיהיה ניתן לגלות את פנימיות התורה הוא שהשומע יהיה מסוגל לשמור סוד.

שואל רשב"י על לשון הפסוק הנ"ל: "איש רכיל" מיבעי ליה למימר מאן "הולך"? כלומר, היה צריך לומר "איש רכיל". מהו "הולך רכיל"? ומשיב: "אלא מאן דלא אתיישב ברוחו ואינו נאמן דבר, ההוא מילה דשמע אזיל בגווייה כחזורא במיא עד דרמי ליה לבר" - מי שאינו מיושב ברוחו ואינו נאמן, דבר ההוא ששמע, הולך בתוכו כמוץ במים שאינו נשקע בהם, עד שמשליך אותו לחוץ, כלומר, אין לו מנוחה עד שמגלה את הדבר ששמע לאחר.

ומה הטעם לכך?

"משום דלית רוחיה רוחא דקיומא" - רוחו אינה רוח המתקיימת ומיושבת. "אבל מאן דרוחיה רוחא דקיומא" - אבל מי שרוחו מיושבת

ומקיימת, "ביה כתיב ונאמן רוח מכסה דבר". ונאמן רוח, קיומא דרוחא, ברוחא תליא מילתא" - הדבר תלוי ברוחו של האדם.

* למדנו מכאן, שיכולתו של האדם לשמור סוד מגלה על גדלות שישנה בו.

חזקת הדין שיש לשמור סוד

If you pray as God has commanded, you live up to the trust He places in you, and He will accept your prayer. If, however, when you pray you are not sincere — either in your heart or with your tongue — you will be counted among those who violate God's trust, of whom Scripture says: "For they are a fickle generation, children who are not to be trusted" (Devarim 32:20). But of trustworthy people, who live up to the standards and conditions of a trust, it says: "My eyes are on the most faithful in the land, that they may reside with me" (Tehillim 101:6).

בחינה לאדם אם יש בו משהו מיחודיות היא שעה של בדידות: "סתם אדם" משעמם כשהוא לבד. "יחיד" בעולמו שמח כשהוא יכול להיות שעה עם עצמו. "הנעור בלילה והמהלך בדרך יחידי ומפנה לבו לבטלה הרי זה מתחייב כנפשו" (אבות ג, ה). הלא שעה כזאת היא עת רצון, ואיך הוא מפנה או לבו לבטלה! הרי זה מוכיח שאין לו עסק עם עצמו, ואין זה אדם שהוא "עולם מלא". זוהי הצרה הגדולה של בני הישיבות המתחנכים שנים רבות בפנימיות ושם הם נמצאים תמיד בתוך הרבים בלי רגע אחד של בדידות, ובוהם עלולים לאבד לגמרי את היחודיות שלהם ולשכוח לגמרי מהתפתחות לאדם עצמאי. מה עלוב הוא לראות יקרים בני תורה שאין להם שום נקודה יהודית, ממש בני אדם שאין להם היסטוריא; אחרים התוו להם כל מהלך חייהם. ה' ישמרנו ממהלך-חיים כזה!

A change of perspective is the cure for the potential malady. If one excels in a specific area, it must be that one's fellow excels in a different field. One must simply look for the other's area of greatness and focus upon the outstanding quality which one personally does not possess. One transfers one's concentration from viewing other people in light of one's own character traits to a perspective in which one sees other people in the context of their own expertise. One can then honour one's fellow for the perfection he has achieved.

בפרשת וירא מספרת לנו התורה את המעשה בלוט ושתי בנותיו. ולכאורה, מדוע התורה היתה צריכה לספר לנו דברים כאלו? אך האמת היא ששם הקב"ה מצא את דוד המלך, וכמו שאמרו חז"ל (ב"ר פמ"א, ד): "א"ר יצחק 'מצאתי דוד עבדי' (תהלים פט) - היכן מצאתיו? בסדום". דוד המלך בא מרות המואביה.

היכן מוצאים זהב? בתוך העפר והאבנים. וכך גם שורשו של דוד המלך היה טמון בלוט, שאמנם מצד אחד היה בכחינת "עפר" - לכלוך וטומאה, אך היתה בו גם מעלה מיוחדת שבזכותה יצא ממנו דוד המע"ה, והיא שהוא לא גילה סוד, וכמו שאומרים חז"ל: "ויהי בשחת אלקים את ערי הכזר ויזכור אלקים את אברהם וישלח את לוט, מה זכירה נזכר לו? שתיקה ששתק לאברהם. בשעה שאמר אברהם על שרה אשתו 'אחותי היא', היה יודע ושחק" (ב"ר פנ"א, ו) - כאשר אברהם אמר על שרה 'אחותי היא', הוא ידע את הסוד ולא סיפר. מצד אחד לוט היה רשע, אך כיוון שהוא ידע לשמור סוד, יש לו קשר כלשהו עם הקדושה.

הקב"ה היה לפני העולם ואחרי העולם. הוא אינו זקוק לאחרים ואינו תלוי בהם. ישנם בני אדם שכל חייהם מتركזים סביב נקודה של אחרים - סביב החברה.

נכון, מי שנמצא בחברה של בני תורה, גם הוא בן תורה, אבל לא זה היופי של האדם. היופי של האדם מתגלה בהיותו יחיד. כשאדם נמצא לבד, בינו לבין עצמו, הוא יכול למצוא בתוכו יופי, קדושה, השראת השכינה וכו'. ההגדרה הנכונה של יחיד היא, היכולת שלו למצוא בתוך עצמו נקודה שסביבה הוא בונה את החיים.

זוהי הנקודה של שמירת סוד. אדם שחי עם עצמו, ולא רק עם החברה הסובבת אותו, יודע לשמור סוד.

אדם שכל חיותו מבוססת על הימצאותו בתוך החברה - ברגע שהוא לבד, בינו לבין עצמו, הוא עלול להיכשל. אבל אם יש בתוכו נקודה אישית פנימית שממנה הוא חי, הרי שאצלו לא משנה אם רואים אותו או לא רואים, שהרי סוכ"ס יש לו עסק עם עצמו. יש בתוכו קדושה, השראת השכינה. המרכז של החיים שלו הוא הקב"ה.

ולמדנו בעל החובות-הלכות, שאם רוצה אדם לדעת ולבחון את עצמו עד כמה הוא נאמן לבוראו, מהו גדול נקודת אמת שבו, עד כמה הוא יחיד - עליו להתבונן בצורת התפילות שלו: כפי שנראית תפילתו, כך הוא דומה לקב"ה. שם זו הבחינה. זוהי נקודת האדם. אדם שיודע לשמור סוד זו בחינה אחת, אבל ביותר מתגלה פנימיותו בצורת התפילות שלו.

A danger is thereby generated: perfection in one's own field breeds intolerance of others who are not working in harmony with oneself, and who are not attaining the same sensitivities as oneself. It is thus that during the days of Sefirath HaOmer, the period marked by intense character building, there is a tendency to deny others the honour and respect which one would ordinarily accord.

How did the voice emanate from Mount Sinai when the Torah was given? Everyone experienced it according to his capacity. The elders heard according to what they could hear, the young people heard according to what they could hear, children and babies heard according to their ability, women according to their ability, and even Moshe himself according to his ability. Everyone heard a voice which he could bear. Each individual discerned what he was able to discern and absorb in this revelation.⁸⁸

Further:

ר' יוחנן אמר קול אחד נחלק לשבעה קולות, והם נחלקים לשבעים לשון.

* R. Yochanan said that the voice was in fact one voice, however it was split into seven voices which then became seventy languages.⁸⁹

42 Seven is the largest prime number under ten, the largest number which still manifests as an entity in its own right. That is, seven is the biggest number without factors; it cannot be formed by multiplying two other numbers. Seven, therefore, indicates individuality, that which is not grouped together. The voice was split into seventy parts, seven multiplied by ten. Seven, the number of individuality, was multiplied by ten, the number of collectivity. The number ten indicates the affiliation of individuals to form a single entity. The whole has a value many times greater than the sum of its parts. Ten people form a minyan for prayer, with a potency disproportionate to ten individuals standing separately in prayer. A transformation of existence has occurred, not merely an assembly of disconnected beings.

43 * Our character development must follow the pathway of seventy.

The seven must fuse with the ten. Not only must we exert ourselves in the development of our own person, we must recognise the qualities of others. Relating to the traits of other people connects us with the community as a whole. It is insufficient to focus exclusively on our own improvement. We must seek out, and pay homage to, the traits of our fellow. It is thus that we build a community of solidarity and brotherhood consisting of many people who have developed their individuality to an intense degree. Seven combines with ten to produce seventy.

At Mount Sinai, seventy voices were heard. Every voice was different, yet they are classed as one group. Perfection of one's own individuality is achieved only when one seeks the perfection of others.

46 It is a feature of our emotional makeup that we respond both to the experience of being unique and single, and also to the experience of blending into a team or crew. Actually, these responses are antithetical: if it is natural to thrill to the experience of being a single, all-important individual, there should be a negative response to losing one's identity in a group; yet we find, paradoxically, that both are thrilling.

We respond in these two seemingly opposite ways because that is exactly the nature and purpose of the human experience: each of us is unique, cosmically important; yet we achieve our uniqueness precisely when we fit into a larger order perfectly. Remarkably, it is exactly when we blend into the Universal picture exactly as we should in terms of our private, unique qualities and abilities that we thrill to the realization that no-one else could fulfill this particular function, no-one else could stand exactly here and do what must be done here. I fit in perfectly so that I become indistinguishable as an individual, and yet in so doing my individuality swells to the proportions of the Universe. I am nothing, and yet I am everything. Each person reflects the uniqueness of the image of the Creator; the totality of the Universe reflects the Oneness of the Creator; and in depth, the two are not in contradiction.

האדם הפרטי חייב להיות איש הכלל! לא קל הוא הדבר, כי הפרט רואה בחייו הפרטיים את כל החיים. להכיר את הכלל, ולהבחין את עצמו כעלה קטן בעץ — כמה צריך להתעלות כדי להכיר זאת! אבל הכרה זאת הכרחית היא לאדם אם הוא רוצה לבנות חייו על האמת.

כבר הבאנו במרקי התפילה דעת הגר"א שאסור לכוון בנוסח התפלה לצורך עצמו, אך להתפלל שיהיו כל ישראל בתכלית השלימות ויהיה נשלם כנסת ישראל למעלה. הרי כדי להתפלל שמונה עשרה בכוונה אמיתית צריך להתעלות מעל לצרכי עצמו ולהתפלל דווקא עבור שלימות הכלל ישראלי.

"רבים צריכים לך" — זה מי שאינו אגואיסט! אינו חי את חייו רק לעצמו! מידותיו: חסד, סבלנות, אהבת הבריות. יראתו, תורה, תורתו — עמל אמיתי. "רבים צריכים לך" הוא לא דווקא עסקן ציבורי, אלא נושא בעול עם חברו ועם הרבים אף שהוא יושב בד' אמותיו ואינו יוצא לרשות הרבים. אדם שהוא דמות של יהודי אמיתי — הוא אדם שרבים צריכים לו, ומי שהשגחה העליונה

* איזו השגה גבוהה צריך לתפילה כזאת מגדלות הכללי-ישראל, וכמה צריך אדם לבטל את האגואיזם שלו כדי שיוכל לדאוג בעד הכלל ישראל ולהתפלל עבורו! הן, מי שמסוגל להתפלל ככה הוא כבר בדרך להיות איש-הכלל! "אמר אבני לעולם לישתף איניש נפשיה בהדי ציבורא — אל יתפלל תפילה קצרה בלשון יחיד אלא בלשון רבים שמתוך כך תפילתו נשמעת" (ברכות ל ע"א).

The Shabbat Shur - R. Miller

The Chiddushei HaRim explains that, paradoxically, perfection on an individual level alone contains an inherent deficiency. As our Sages continue their maxim, "If I am only for myself, what is my worth?" Although one's individual toil is a necessary stage, which is fulfilled by the individual counting of Sefirath HaOmer, the process leading to completion requires each person to conquer an additional field. Each individual must align himself with the community, recognising the qualities of other people and using his own gifts.

King David sought initially to actualize his own individual potential. He attempted to go to מקום פלוני ולבית דירה פלונית, specific and individual places. King David desired to attain ever greater heights in his own Divine service and personal spirituality. But the time came when he was directed to the places where the community gathers. His feet led him to the synagogue, the place where people gather together and seek direction in their capacity as a community. King David was duty-bound to guide the assembly of people, in place of his yearning to continue in his quest for personal perfection. He was bound to merge the seven with the ten, thus producing seventy, a level of perfection that would otherwise not be achieved.

Although each person is required to actively participate in and align himself with the community, the degree of prior self-development required can vary. A prime example in recent times is that of the Chazon Ish, a towering Torah personality revered around the world. His name is synonymous with intense, unrelenting labour in Torah study, and he was looked upon as the father of yeshivah in the modern era. Yet, the Chazon Ish spent the first fifty years of his life secluded from the public eye, ensconced in his own world of scholarship. When the time came for him to be revealed to the world, the Chazon Ish became intimately involved in all the affairs of the community, and devoted himself to all that was required of him by the Jewish nation.

The pathway begins as a personal one. Each individual perfects his avenue of Divine service. Initially, it is incumbent upon every single person to perform the mitzvah of Sefirath HaOmer, using each single day to develop his singularity. Each element and detail is thus attended to, culminating in the perfection of every part of the whole. * The obligation now shifts to the whole itself.